SKRIFTLIGHED

ANALYSERENDE ARTIKEL 2
HVORDAN SKRIVER JEG EN ANALYSERENDE ARTIKEL? 6
DEBATTERENDE ARTIKEL 10
REFLEKTERENDE ARTIKEL 16
AFSNITSINDDELING – LAYOUT OG INDHOLD 21
FORBINDERORD 22
DHO'EN – EN INTRODUKTION 24

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk

Analyserende artikel

Den analyserende artikel er en skriftlig formidling af en tekstanalyse. Det er ikke en artikel, som man kender fra aviserne med spalter, men er en særlig danskfaglig genre, som peger frem mod litterære analyser, man skriver på universitet og i litterære tidsskrifter.

I den analyserende dokumenterer du din tekstanalyse. En analyse har som sit formål at klargøre, hvilket udsagn en tekst har, og hvordan det udsagn udtrykkes. Artiklen er struktureret omkring en række pointer, og hvert afsnit indeholder en pointe, som dokumenteres ved et citat og analyse, der peger frem mod pointen.

Strukturen i en analyserende artikel
Indledning
Analyse og fortolkning
- start eventuelt med fremstillingsformen
- analyse og fortolkning frem imod pointe 1 med inddragelse af begreber
- analyse og fortolkning frem imod pointe 2 med inddragelse af begreber
- etc.
- samlet fortolkning frem imod udsagn, livsbillede baseret på pointe 1, 2 osv.

Perspektivering
- Hav de analytiske og fortolkende pointer etableret inden perspektiveringen
- perspektiveringen er ikke en redegørelse for periode eller genre, men er et arbejde med, hvordan teksten passer ind i en periode eller en genre. Fokus er derfor stadig på teksten, men hvor du i analyse og fortolkningen kun arbejder med teksten, så bringer du i perspektiveringen teksten i spil i forhold til noget andet; periode eller genre eksempelvis.

Analyse og fortolkningsdelen
Det er vigtigt, at analysen ikke følger en fast model, men at opgaven er struktureret omkring pointer - *nøglesætninger*. Hvert afsnit har sin egen pointe, og der vil derfor være flere pointer,

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk

som samlet peger frem mod tekstens udsagn eller tematik. En pointe kan være et karaktertræk ved hovedpersonen eller beskrivelsen af naturen. Et udsagn/tematik bygger således på flere pointer; nogle pointer er mere banale og knap så højtflyvende som andre, og de højtflyvende, abstrakte pointer skal gerne komme efter de banale. Symbolfortolkningen ligger f.eks. typisk som et af de sidste afsnit i analyse og fortolkningsdelen.

Det enkelte analyse- og fortolkningsafsnit

Et godt afsnit kan struktureres efter PEEL-modellen:

Pointe

Evidens - dokumentation i form af citat

Explanation - forklaring i form af analyse og fortolkning. Her er det vigtig at være tekstnær og anvende danskfaglige begreber.

Link - forbindersætninger. Et afsnit indledes med en afsnitsindleder, og også i selve afsnittet vil forbindersætninger eller *links* knytte den ene analyse og fortolkning an til det næste citat og analyse og fortolkning.

I det nedenstående link kan du se et lille klip, hvor en elevbesvarelse gennemgås ud fra PEE(L)-modellen.

https://www.youtube.com/watch?v=bL8ptJ9TWY8

Det enkelte afsnit struktureres efter følgende noget skematiske model: oplæg til pointe - citat - analyse af citat og fortolkning - link - citat - analyse og fortolkning - hovedpointe/nøglesætning. Dette er meget skematisk, og en opgave, hvor alle afsnit konsekvent er konstrueret over den formel, vil være al for ensformig at læse. Så varier noget i det, men grundessensen ser således ud:

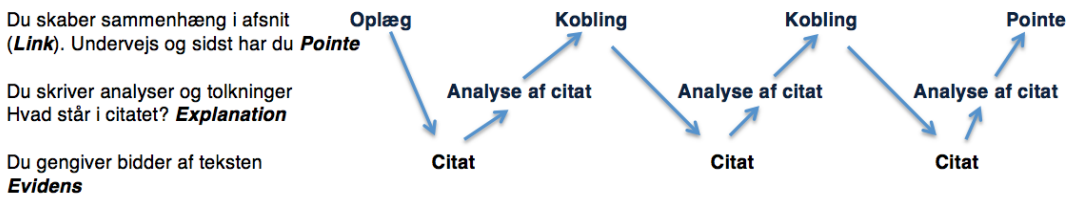

Husk altid at finde betydning (fortolkning) ved de valgte citater – og undgå her, hvilken betydning det har for læseren eller for publikum, og hav i stedet fokus på betydningen inden for teksten. En passage som følgende passer ikke ind i en tekstanalyse: "*At hovedpersonen*

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

beskriver træerne som 20 meter, virker noget overdrevet, for det kan træer i Danmark ikke være i virkeligheden."

Passagen forsøger at forklare teksten ud fra virkeligheden, og det skal man ikke. Bliv inden for tekstens eget univers. "*At træerne opleves som 20 meter høje af digterjeget viser, at digterjeget opfatter skoven som utryg, faretruende og som et fængsel.*"

Hvad med begreberne?
Når du er kommet frem til en pointe, der yderligere kan understøttes af metaforbrugen, så analyser metaforen netop i forbindelse med den pointe, i stedet for at have et afsnit med billedsproget for sig selv. På den måde bliver metaforanalysen relevant for din analyse og fortolkningen af indholdet frem for at være adskilt fra indholdet.

Arbejd kun med det, du kan finde en indholdsmæssig betydning af – med mindre, du eksplicit bliver bedt om at gøre noget særligt.

Analysen af symboler
En typisk fejl er, at man foretager en symbolanalyse tidligt i sin skriftlige analyse. Det er godt at have en symbolanalyse, men den skal fremgå, når du kan få en allerede etableret pointe til kaste lys over et element i teksten, som kan læses symbolsk. Symbolanalyse skal altså bekræftes ud fra noget, som den tidligere analyse og fortolkning allerede har påpeget. Symbolet lægger sig på den måde oven på noget, der allerede er behandlet, og får altså værdi af andet i teksten. Og det er væsentligt at have styr på, hvad et symbol er. For symbol er et danskfagligt begreb, der betegner noget specifikt, og mange anvender begrebet forkert. At en hovedperson går rastløs ned ad gaden, er ikke et *symbol* for, at han er ulykkelig, men er et *udtryk* for, at han er ulykkelig.

Perspektiveringen
I den analyserende artikel vil der være en afsluttende perspektivering. Hvor analyse og fortolkningen arbejder inden for teksten og inden for teksten alene, hvilket vil sige, at man ikke blander forfatteren, perioden eller virkeligheden ind i sin analyse og fortolkning, så ser man i perspektiveringen netop teksten i lyset af noget andet. Man skal ikke redegøre for eksempelvis Det Moderne Gennembrud og afslutte med at skrive, at indholdet i den litterære strømning fint passer med teksten. Det vil være en redegørelse mere end en perspektivering.

Perspektiveringen skal vise, hvordan teksten er et udtryk for Det Moderne Gennembrud eksempelvis. I opgaveformuleringen ligger, at teksten stadig er det vigtige - ligesom i analyse og fortolkningen. Det er teksten, der skal perspektiveres. Derfor skal man vise, hvad der i

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

teksten spejler Det Moderne Gennembrud, men også hvor den ikke gør, hvis det er tilfældet. I perspektiveringen skal teksten altså stadig udfoldes, men nu udfoldes den i forhold til noget andet. Så i perspektiveringen skal man svarer på, *hvordan tekstens indhold spejler Det Moderne Gennembrud* eller *hvordan teksten spejler sig i novellegenren*. Den viden, man har om Det Moderne Gennembrud eller novellegenren kommer selvfølgelig frem i perspektiveringen, men det bliver ikke det, der fylder mest. Man kan meget groft sige, at tekstudfoldelsen fylder ca. 2/3 af perspektiveringen - dette skal tages med et stort forbehold. Vigtigt er det at se, at teksten stadig er i centrum.

Her kan du se to eksempler på perspektiveringer, hvor den ene har et vedholdende fokus på teksten, mens den anden primært redegør for Det Moderne Gennembrud.

Indledningen

Skriv indledningen som det næstsidste, du gør. I indledningen kobles tekstens tematik til virkeligheden og vækker en genkendelighed hos læseren. Det vil sige, at indledningen starter i virkeligheden: Den tematik, teksten behandler, kobles til den virkelighed, vi alle kender. Først til sidst i indledningen præsenteres teksten med titel, forfatter og årstal for udgivelsen. Her er et eksempel:

> *Kampen mellem enten at handle i overensstemmelse med egne følelser og forestillinger om, hvordan livet skal leves, eller om man skal handle opportunistisk og pragmatisk, er en indre kamp, som foregår i livets mange facetter. Skal jeg lave dette musiknummer for at tjene nogle penge, eller skal jeg satse på undergrundskarrieren, hvor jeg er tro mod mine kunstneriske idealer? Eller skal jeg lave om på mig selv, for at en særlig fyr får øjnene op for mig og måske forelsker sig i mig, men er det så overhovedet mig, han er forelsket i? Netop denne konflikt er en af de centrale tematikker i Casper Erics "Jeg refresher" fra digtsamlingen 7/11 fra 2014.*

Til sidst læser du teksten igennem og retter korrektur.

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Jan Aasbjerg Petersen: ”Analyserende artikel” *Dansk i* gymnasiet, gymdansk.dk, 2026

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk

Hvordan skriver jeg en analyserende artikel?

VIGTIG - advarsel
Det følgende er i høj grad skematisk og noget instrumentelt. Det kan bruges de første par gange, du skal lave en analyserende artikel, så du får hul på, hvordan det skal gøres. Men det instrumentelle gør, at det bliver meget skematisk og ikke særligt flydende. Så når du har styr på teknikken til at skrive den analyserende artikel, har forstået sammenhængen mellem udsagn og de enkelte pointer og har forstået, hvad et godt analyseafsnit indeholder, så skal du slippe dig fri af denne model.

Step 1 - find udsagnet
Når du skal i gang med den analyserende artikel, er det en god idé at få sig en retning på analysen. Her er det nyttigt at fastlægge, hvad tekstens tematik og dens udsagn er: Hvilken tematik kredser teksten om, og hvilket perspektiv har teksten på temaet. Herved har du udsagnet. Et udsagn kunne være: "Digtet behandler, hvordan digterjeget er fortvivlet over sit liv, og at han ikke kan finde ud af, hvilket valg han skal træffe. Han står derfor i et dilemma mellem at rejse videre eller at slå sig ned. Desuden ser han negativt på sit liv og den situation, han står i".

Det er nyttigt at have fastlagt udsagnet, inden du skal i gang med at skrive. Men du skal være klar over, at du undervejs i din skriveproces måske bliver noget klogere på teksten, og derfor er dit udsagn kun en *fortolkningshypotese*, som du nok kommer til at ændre det undervejs i dit arbejde med din artikel.

Step 2 - Fra udsagn til disposition
Efter at have fastlagt tematikken og udsagnet skal du have fat i, hvordan din

analyserende artikel skal bygges op. Din analyserende artikel skal danne en form for dokumentation for, hvad tekstens udsagn er. Derfor skal du have udsagnet dokumenteret. Én måde at gøre det på, er at lave afsnit til hver af dine pointer i udsagnet. Så du skal fastlægge, hvilke pointer dit udsagn indeholder. Disse pointer skal du have dokumenteret i et afsnit pr. pointe.

Det er hensigtsmæssigt at formulere dine pointer i Peter Plys overskrifter: "I dette afsnit vil jeg analysere mig frem til, at digterjeget er fortvivlet". Det næste afsnit kan så hedde: "I dette afsnit vil jeg analysere mig frem til, at digterjeget står i et dilemma". Udsagnet er nu delt ud på nogle Peter Plys-overskrifter, og hver Peter Plys overskrift bliver til et afsnit.

Step 3 - Fra disposition til analyseafsnit
Efter at have omformet udsagnet til to, tre eller fire Peter Plys-overskrifter skal de enkelte afsnit nu skrives. Med Peter Plys-overskriften har du strukturen for opgaven, så nu skal de enkelte afsnit 'bare' skrives. I den tekst, du skal analysere, finder du nu citater, som passer til de enkelte Peter Plys-overskrifter. Du grupperer altså citater ud fra, hvilken pointe de peger på. Det kan komme til at se sådan ud:

I dette afsnit vil jeg analysere mig frem til, at digterjeget er fortvivlet
"slået af en klam Virkelighed"
"Hvorfor er min Skæbne gaaet i staa her"
" Lyset siver glædesløst / ind over dette vaade Fængsel
" Hvor Verden er døv og uflyttelig, / hvor Skaberen er talentløs!"

Nu har du den pointe, du vil frem til, og du har de citater, du skal bruge som dokumentation for din pointe. Nu skal du analysere citaterne, så de peger på pointen. Her skal du gribe til PEEL-modellen.

Først citatet
Analyse af citatet med inddragelse af begreber
Betydningen af citatet og analysen (fortolkning og nøglesætning)
En overgangssætning til næste citat.
Andet citat
Analyse af citat med inddragelse af begreber
Betydningen af citatet og analysen (fortolkning og nøglesætning)

Det kan se sådan ud:

> ”I dette afsnit vil jeg analysere mig frem til, at digterjeget er fortvivlet. Digterjeget bliver vækket af en drøm og bliver "slået af en klam virkelighed". Det negative ord 'klam' viser, at digterjeget ser negativt på

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

> virkeligheden, som også bliver besjælet, så den lige frem slår digterjeget. Digterjeget opfatter virkeligheden som brutal og negativ. Senere skriver digterjeget "Hvorfor er min skæbne gået i stå her?", og her ser vi, hvordan digterjeget i en besjæling af sin skæbne stiller spørgsmålstegn ved, hvorfor skæbnen er endt lige præcis her. Han er således noget fortvivlet over sit liv og den virkelighed, han er i."

I afsnittet er kun to af citaterne bliver analyseret, men nu har eleven dokumenteret en central pointe, som også er den del af det endelige udsagn. Herefter kan eleven skrive videre på samme afsnit eller gå videre til næste afsnit.

Step 4 - Omskrivning af det samlede udsagn
Efter at have lavet afsnit til alle Peter Plys-overskrifterne, er man færdig med det endelige analysearbejde. Nu skal det udsagnet formuleres endeligt. Det kan være, at du er blevet lidt klogere og skarpere på, hvad udsagnet er, når du har analyseret teksten så grundigt. Derfor skal det genskrives. Det er vigtigt, at det bygger på de pointer, du har dig skrevet frem til, så tjek din opgave igennem for pointer, og sikre dig herefter, at de vigtigste kommer med i det endelige udsagn.

Step 5 - Perspektiveringen
Som forberedelse af en perspektivering skal du altid læse opgaveformuleringen, for den stiller rammer op for, hvad du kan perspektivere til. Er det til genren? Er det til andre tekster? Er det til litteraturhistorien? Opregn derefter forskelle og ligheder mellem den tekst, du har analyseret, og det, du perspektiverer til. Hvis det er til digtet som genre, så find elementer i digtet, der gør, at digtet lever op til genredefinitionen, og elementer, der ikke gør. Det er vigtigt, at en perspektivering ikke bliver en redegørelse for en genre, en anden tekst eller en litteraturhistorisk periode, men at den sætter teksten i spil, så du får nogle nye sider frem af teksten ved at sætte den i spil over for noget andet. Man ser teksten i et (andet) perspektiv..

Step 6 - Skriv indledningen og omskriv Peter Plys-overskrifter
Opgaven er tæt på at være færdig, og nu skal der skrives en indledning, og Peter Plys-overskrifterne skal fjernes. Det ser ikke godt ud i en tekst, at der står Peter Plys-overskrifter. De skal derfor omformuleres til afsnitsindledere. Det kan du gøre på følgende måde:

Fra
"I dette afsnit vil jeg analysere mig frem til, at digterjeget er fortvivlet."

Til
"Digterjeget har en negativ opfattelse af virkeligheden."

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Her er Peter Plys-overskriften ændret til en afsnitsindleder. Forskellen er, at afsnitsindlederen ikke indeholder den pointe, afsnittet kommer fra til, men indeholder den tematik, som afsnittet udfolder. Pointen med den analyserede tekst er ikke til at læse ud af afsnitsindlederen, men læseren kan læse, hvad afsnittet kommer til at handle om.

Endelig er der indledningen. Hvordan kan tekstens udsagn kobles til den virkelighed, som du og læseren kender til? Er der noget i den aktuelle tid, som er knyttet til samme udsagn? Hvilken relevans har teksten for i dag? En god indledning griber læseren og overrasker læseren. Og en god indledning viser, at du har forstået teksten og kan sætte den i spil i forhold til den virkelighed, vi alle færdes i. Så i indledningen kan du lægge ud med at få beskrevet noget i virkeligheden, der kan kobles til tekstens udsagn. Derefter snævrer du ind og fastlægger, at samme problemstilling eller forestilling også præger den tekst, du skal analysere, og endelig præsenterer du teksten. Her er et eksempel:

> ”Mennesker har altid været tiltrukket og draget af det mystiske. Det uforklarlige. Om det er islam, New Age, buddhisme eller kristendom, har religion altid spillet en stor rolle for individer og for samfund. Troen kan have rodfæstet sig i traditioner som juleaften, gode minder fra et bryllup eller ganske enkelt en tro på noget ud over det sædvanlige. I Selma Lagerlöfs fortælling "Den hellige Nat" fra 1904 beskriver jeget, hvilke minder, vedkommende knytter til sin tro, og hvordan den er etableret tidligt i barndommen gennem fortællinger fra sin elskede farmor. Det gennemgående tema i historien er Gud og Jesus, men også menneskets barmhjertighed.”

Jan Aasbjerg Petersen: ”Hvordan skriver jeg en analyserende artikel?” *Dansk i* gymnasiet, gymdansk.dk, 2026

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Debatterende artikel

Hvad er din holdning til danskfaglige emner som læsning af litteratur, dialekternes forsvinden eller brugen af fiktionaliseringer i nyhedsartikler? Den debatterende artikel tager danskfaglige emner op til debat, og her skal din holdning brænde igennem. Har du ikke en holdning, så skal du undlade at skrive den debatterende artikel. Har du en holdning, men er du ikke i stand til at argumentere stærkt for den, så skal du også overveje at finde en anden genre at skrive i.

Hvad er formålet?
Den debatterende artikel skal vise, at du kan argumentere for din holdning til et danskfagligt emne. Med genren viser du derfor, at du selvstændigt og personligt kan anvende din danskfaglige viden til at diskutere et emne, der er relateret til danskfaget. Og du viser også, at du gennem analyser af argumentation og gennem skriveøvelser har udviklet en kompetence i at argumentere overbevisende.

I den debatterende artikel er det afgørende, at din læser klart kan identificere dit synspunkt og bliver mødt af gode, solide argumenter, der kan overbevise. Argumenter, som viser en forståelse af omverdenen og trækker på en danskfaglig viden.
Desuden skal den debatterende artikel formuleres i et klart og personligt sprog med ingen eller få stavefejl og kommafejl. Akademisk AI-sprog fungerer slet ikke i denne genre.

Hvad skal jeg gøre i en debatterende artikel?
I det følgende præsenteres genren ud fra Ciceros pentagram med særligt fokus på, hvad emnet, modtageren og genren betyder for, hvordan argumentationen skal tage sig ud. Du skal skrive med en bevidsthed om, hvem din modtager er. Modtageren er alment kulturelt og kunstnerisk interesseret, så vedkommende følger med i litteratur, film og medier generelt. Modtageren er mellem 27 og 60 år og kan komme fra Thy eller Hellerup. Desuden er den bekendt med danskfaglige begreber og dansk litteraturhistorie og kan derfor være en læser af

Copyright – Jan Aasbjerg Petersen – gymdansk.dk

Politiken eller Weekendavisen og ser gerne debat og kulturprogrammer på DR2. Generelt er din modtager ret tæt på at være en typisk dansklærer, men det er også andre end dansklærere. Modtageren har en betydning for dit sprog og for, hvordan du kan argumentere overbevisende.

Argumentationen
Din argumentation skal være stærk og solid. Din modtagergruppe gør, at patos nok ikke vil være den mest overbevisende appelform. Logos fungerer bedre. Så hav argumenter, der holder. Vær klogere end de tekster, du bliver bedt om at anvende. Tænk i principper, tænk i konsekvenser – tænk på den store kultur og vaner. I den debatterende artikel skal du kunne forholde dig til nogle danskfaglige spørgsmål på et overordnet niveau. Derfor skal du have belæg for din argumentation: Sandhedspostulater er der ikke pondus i. Argumentér med belæg for din påstand. Og gerne med argumenttyper, der appellerer til logos: årsagsargument, tegnargument, klassifikations- og generaliseringsargumenter.
Desuden kan du med fordel anvende gendrivelsen som et retorisk kneb. At tage højde for modargumenterne til dit synspunkt vil styrke din argumentation.

Sproget
Fordi din modtager læser litteratur og er alment interesseret i kunst og medier, skal dit sprog være overbevisende. Dit sprog skal have præg af en personlig stemme: Sproget skal have et personligt præg. Du skal bruge nogle sproglige billeder eller retoriske virkemidler, så det er tydeligt, at du har sat et præg på din tekst med en personlig stemme. Sproget skal derfor ikke være gennemført nøgternt, objektiv gengivende og tømt for værdiladninger. Tværtimod. Du skal brænde igennem, turde skrive med billedsprog og anvende andre sproglige, men også retoriske virkemidler.

Dit sprog skal være varieret: Du skal mestre dine sproglige virkemidler. Det betyder, at du skal kunne veksle mellem høj og lav stil og netop anvende de to stilarter, hvor det har en klar effekt og giver mening. Du skal kunne veksle mellem det kontante, nøgterne og objektive sprog, og så det mere sprudlende sprog - styret af en skrivelyst og kreativitet.

Dit sprog skal være flydende: Det skal være sammenhængende, og overgangen fra det ene til det andet skal være naturligt. Et spørgsmål kan føre dig videre. En problematisering af dit eget synspunkt kan lede frem til et forsvar af synspunktet.

Dit sprog skal være klart og korrekt: Det skal være tydeligt, hvad du mener, og din modtager må ikke være usikker på, hvad du mener. Desuden skal alle sproglige fejl undgås, da de ødelægger din mulighed for at opbygge etos hos modtageren.

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Selv opgaven – hvad skal man?

Det danskfaglige emne er i fokus, så det er det emne, du skal forholde dig til og have en holdning til. Men der er nogle tekster, du skal inddrage og diskutere. De tekster peger ind i emnet og har en relevans for emnet, så de skal indgå i opgaven, og du skal forholde dig til dem. Den ene tekst danner typisk et udgangspunkt for emnet, og den skal du klart forholde dig til, idet du typisk skal diskutere dens synspunkter.

De andre tekster i tekstforlægget skal du inddrage. De kan inddrages ved, at du diskuterer, hvad de siger, men det kan også være tekster, der i sig selv er udtryk for nogle tendenser eller problemer, der er relateret til emnet. Teksterne forholder sig derfor ikke nødvendigvis til emnet, men kan give dig nogle vinkler på emnet. Læs altid opgavebeskrivelsen grundigt igennem, så du ved, hvad du skal med de enkelte tekster.

Strukturen

Først er en indledning, der fører læseren ind i emnet. Her skal du introducere til emnet og gerne pege ind i debattens kerne. Fordi du sikkert ikke ved, hvad debattens kerne er, når du starter på din opgave, er det fornuftigt først at skrive din indledning som det sidste, fordi du så ved, hvad der er på spil i din opgave.

Herefter er der forskellige dele, der skal være i opgaven.
- en gennemgang af en teksts synspunkter (redegørelse)
- en diskussion og en debat af synspunkter fra tekst a ved også at inddrage og udfordre tekst b og bruge egne argumenter
- en afslutning, hvor du klart markerer dit eget synspunkt

Hvordan de forskellige dele indgår i opgaven er ikke afgørende. Bare de er med. Her følger tre bud på forskellige strukturer.

Struktur 1	**Struktur 2**	**Struktur 3**
- Indledning - Meget kort diskussion af emnet - Redegørelse for synspunkter i tekst 4a - Diskussion af synspunkter i 4a ved at inddrage 4b – og udfordre 4b - Debat af emne - Afslutning med synspunkt	- Indledning - Redegørelse for synspunkter tekst 4a - Diskussion af synspunkter ved at inddrage tekst 4b - Debat af emne - Afslutning med synspunkt	- Indledning - Debat af emne - Redegørelse for synspunkter af tekst 4a - Diskussion og debat blandet sammen ved at udfordre tekst 4a og 4b og inddrage egne holdninger - Afslutning med synspunkt

Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Afslutningen
Uanset hvilken struktur, du vælger til din opgave, skal den afsluttes med, at du skarpt og klart angiver dit eget synspunkt. Det afsluttende synspunkt skal helst ikke komme bag på din læser, idet du igennem hele opgaven har talt i retning af dit hovedsynspunkt, men her til slut i opgaven skal du alligevel klart angive, hvad din holdning er. Det kan gøres med et par skarpe formuleringer, hvor du markant stiller din holdning frem. Men det forudsætter, at du opgaven igennem har været markant. Du kan også anvende retoriske eller sproglige virkemidler i denne del til at sætte yderligere fokus på din holdning, fx ved en triade eller en metafor, der passer godt ind i sammenhængen. Uanset hvad, skal din holdning stå klart frem.

Diskussion og debat - hvad er forskellen?

I en **diskussion** sætter du forskellige synspunkter op over for hinanden **uden** at markere din egen holdning. Her sammenstiller du synspunkterne og peger på, hvad synspunkterne overser eller har af konsekvenser. Diskussion kommer af det latinske ord *discussio*, som betyder 'rystelse', 'undersøgelse'. I diskussionen skal man 'ryste' synspunkterne og pege på, hvad synspunkterne har blik for, og hvad de overser. Med diskussionen skitserer du forskellige synspunkter og viser styrker og svagheder ved perspektiver, synspunkterne tilbyder emnet. På den baggrund skal du markere dit eget synspunkt med en debat.

jerg Petersen . gymdansk.dk

Typiske formuleringer i en diskussion
Debatten handler grundlæggende om....
På den ene side kan man argumentere for....
På den anden side kan man argumentere for...
Med det synspunkt overser....
(Afsender af tekst A) deler synspunkt med (afsender af tekst B), når det kommer til...
(Afsender af tekst A) er uenig med (afsender af tekst B) i...
De to skribenters synspunkter adskiller sig ved...
Problemet ved synspunktet er, at...
Hvis man forestiller sig..., viser det synspunktets svaghed:...
Når (Skribent A) skriver, at...., kan man indvende, at

I **debatten** argumenterer du selv for **dit synspunkt** om emnet. Og det er helt centralt for en debatterende artikel, at du markerer dit eget synspunkt. Her skal du argumentere grundigt og overbevisende for dit synspunkt. Desuden kan du med fordel understøtte din argumentation ved at anvende retoriske virkemidler.

Typiske formuleringer i en debat
Jeg mener ikke, at…
Jeg deler ikke det synspunkt, at…
For mig at se handler det om, hvorvidt…. Og her mener jeg, at….
Hvor ender vi henne, hvis…?
Vi er nødt til at sige fra over for…, fordi vi ellers…

SKRIVEPROCESSEN

Idéfasen
Brainstorm på emnet, inden du læser de tekster, der er knyttet til opgaven. Få så mange vinkler på emnet frem; tænk i konsekvenser for samfundet, for vores kultur, for menneskeheden. Tænk i paradokser, dilemmaer - problemer og løsninger. Tænk i kontraster: magt vs. frihed, frihed vs. hensyntagen til andre, individ vs. fællesskab. Man kan ikke anvende en formel til alle opgaveemner, så du skal gøre arbejdet med at tænke i muligheder, konsekvenser, paradokser. Brug eventuelt nedenstående synspunktmatrix til at lave brainstorm over.

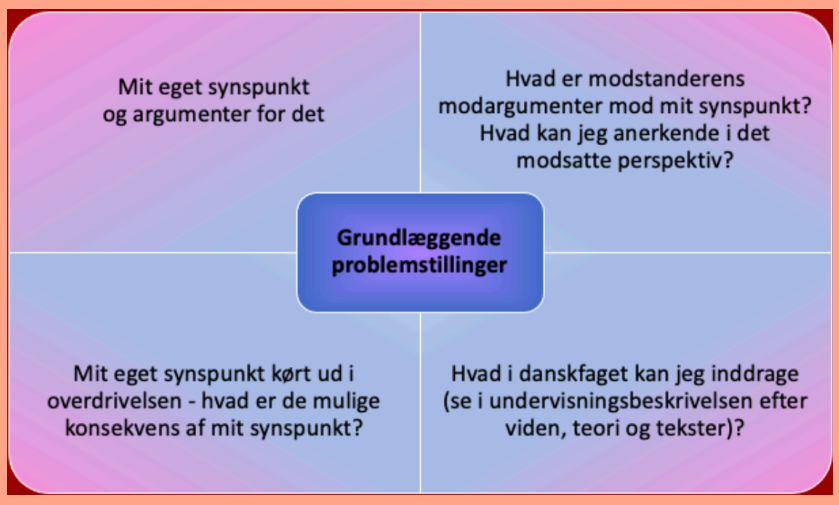

- Læs materialet igennem. Hvilke vinkler giver de på emnet?
- Kig i din undervisningsbeskrivelse. Hvilken danskfaglig viden (teori, begreber, viden, tekster) kunne det være nyttigt at inddrage i din opgave?
- Afgør, hvad dit hovedsynspunkt er. Hvad er din grundlæggende holdning, og hvilke argumenter kan du anvende til at begrunde din holdning?

Skrivefasen

- Lav en disposition for din opgave. Hvad kommer efter indledningen? Husk at have et afsluttende afsnit med en klar markering af dit hovedsynspunkt.
- Det kan være en god idé at starte med at skrive det afsnit, hvor du skal redegøre for synspunkterne i en tekst. Hovedpointen først og derefter andre væsentlige pointer.
- Diskuter synspunkterne, og fremlæg din holdning med belæg.
- Herefter kan du diskutere emnet bredere. Brug idéer fra din idéfase. Inddrag det øvrige tekstmateriale. Forhold dig nuanceret og personligt til emnet ved inddragelse af teksterne.

Redigering

- Lav korrekturlæsning
- Er der en rød tråd igennem opgaven? Er dit synspunkt klart - og argumenteret du grundigt for dit synspunkt?
- Kan sproget skærpes og gøres mere levende og personligt? Kan sætningslængderne varieres (korte sætninger markerer klare pointer)?
- Er der passager, der kan få lidt mere pondus ved anvendelse af sproglige og retoriske virkemidler?
- Peg selv på de tre/fire passager, der for alvor er gode. Kan du ikke finde dem, kan din læser heller ikke. Så skriv nogle af passagerne om, så du og dine synspunkter brænder igennem.

Copyright - Jan Aasbjerg

Jan Aasbjerg Petersen: ”Debatterende artikel” *Dansk i* gymnasiet, gymdansk.dk, 2026

Reflekterende artikel

Er du god til at reflektere over emner, der er knyttet til danskfaglig viden - og vores kultur? Hvilken betydning har nyhedskriteriet 'konflikt' for vores opfattelse af verden? Hvilken rolle spiller udfordrende kunst for vores kultur? Hvad betyder dialekter for vores sociale tilhørsforhold?

Formålet
Den reflekterende artikel tager din læser med rundt i dine tanker om emner, der har en danskfaglig vinkel. Genren skal vise, at du kan reflektere over den verden, du er en del af. Særligt den del af verden, der er relateret til danskfaget.

Genren
Den reflekterende artikel er en genre, hvor du skal reflektere. Refleksion betyder at tænke over, at undre sig over, at ræsonnere, at overveje. Du skal således tænke, reflektere og undre dig over et danskfagligt emne. Og ofte er emnet knyttet til vores kultur: Hvad betyder litteratur for vores kultur? For vores måde at forstå og opfatte verden på, og for vores måde at være sammen på. Og for vores måde at være mennesker på? Det er sådanne spørgsmål, man kan undre sig over i den genre.

Den reflekterende artikel er kendetegnet ved fem centrale træk

Den er skrevet i et personligt sprog, hvor man kan høre dig

Den er baseret på erindringer og oplevelser, som er skrevet frem for læseren. De konkrete erindringer og oplevelser bruges som udgangspunkt for overvejelser på et abstrakt niveau

Du laver generaliseringer, hvor du giver dine forsigtige bud på et generelt, abstrakt niveau på baggrund af dine tanker og refleksioner

Du bevæger dig mellem det konkrete (erindringer, oplevelser, eksempler) til abstrakte pointer

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk

Læseren bliver klogere på *dine* tanker om emnet, og du skal give læseren nogle perspektiver på emnet, som læseren ikke havde før.

De fire første kendetegn bliver udfoldet i det følgende. Men først skal du lige præsenteres for, hvem din modtager af den reflekterende artikel er. Det er nemlig én, der læser litteratur og er alment interesseret i kunst og medier. Modtageren er altså relativt intellektuel, og derfor skal du kunne tale i øjenhøjde med en sådan læser.

Det personlige sprog
Verden skal skrives frem for din læser, og *din* undren over emnet skal skrives frem i en særlig sproglig tone. **Din** sproglige tone. Det betyder, at du skal finde din egen sproglige stemme frem. Men den sproglige tone skal holde sig til korrekt retstavning og kommatering. Og ungdommeligt talesprog kendt fra Snapchat, TikTok og andre sociale medier er ikke hensigtsmæssigt, for du skriver ikke til unge. Din modtagergruppe er bredere. Sproget skal være lækkert og levende, artiklen skal være velskrevet og skal vise, at du mestrer det danske sprog.

Hvordan skriver man lækkert og levende? Ved at øve sig på at skrive - og udfordre sit sprog. Det kan være at variere i sætningsopbygningen eller sætningslængden. Eller at anvende retoriske virkemidler på en måde, som styrker pointer, så de står tydeligere og mere markant frem. Billedsprog kan også anvendes i passager, der er særlig centrale, for at få læseren længere ind i oplevelsen.

Erindringer og oplevelser i det konkrete
Udgangspunktet for dine refleksioner på det abstrakte niveau skal være konkrete eksempler. De konkrete eksempler er situationer og oplevelser fra hverdagen, men kan også være tekster i form af litteratur, film eller podcasts. Det kan være oplevelser med Instagram, en oplevelse med et filmklip eller ved læsningen af et digt. Men det kan også være en erindring om en bustur eller andet.

Læserens evne til at forestille sig en situation skal aktiveres. Og den kan kun aktiveres gennem dit sprog. Læseren skal kunne se sig selv være til stede i den konkrete oplevelse, som udgør dit eksempel. Så du skal skrive en *scene* frem. Hvordan ser der ud i situationen, hvad lugter der af, hvad kan man høre? Hvad siger du, hvad tænker du? Skriv verden frem for din læser. Når det konkrete bliver skrevet klart frem for din læser, har din læser lettere ved at følge dine tanker og overvejelser på det abstrakte niveau, fordi der er noget genkendeligt, der leder ind til det abstrakte. Derfor er det konkrete vigtigt.

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

På det konkrete niveau kan gengivelse af en enkelte detalje eller to sikre, at det konkrete bliver skrevet tydeligt frem. Og så kan detaljer også være en god krog, der kan fastholde og overraske læseren

At give bud på det abstrakte niveau
De konkrete oplevelser og erindringer skal bruges som afsæt for abstraktionen. Det er på det abstrakte niveau, at du undersøger emnet ved at lave *generaliseringer*. Det er her, du forholder dig *undersøgende* til, hvilken betydning nyhedskriteriet 'konflikt' har for vores opfattelse af verden, hvilken betydning udfordrende kunst har for vores kultur, og hvad dialekter betyder for vores sociale tilhørsforhold.

At være undersøgende betyder, at man skal give nogle *bud*. Det er ikke en argumentation. Din mening er fuldkommen uvæsentlig. Det er dine perspektiver på emnet og undersøgelse af emnet, der er i fokus. Du vurderes på din evne til at tænke og undre dig - og på din evne til at indfange læseren i din tankerække gennem et levende sprog. På det abstrakte niveau skal du derfor komme med nogle usikre bud på, hvordan det forholder sig. Derfor optræder svage styrkemarkører som 'måske', 'på den ene side x, men på den anden side y', 'det kunne være noget med', 'det kunne tyde på', 'det kan ikke helt udelukkes at'.

På det abstrakte niveau skal du bringe din danskfaglige viden i spil på en måde, så det danskfaglige bidrager til nogle perspektiver i din abstraktion. Det kan eksempelvis være viden om nyhedskriterier eller journalistik som den fjerde statsmagt. Det kan være litteraturhistorisk viden eller viden om, hvilken betydning et litterært værk har for sin samtid. Eller viden om sociolekter og diskursteori.

Bevægelsen fra det konkrete til det abstrakte
Overgangen mellem den konkrete oplevelse og den generelle abstraktion kan være svær. For at binde de to dele sammen, kan man stille spørgsmål, men det er vigtigt, at du ikke bare stiller en masse spørgsmål, men faktisk besvarer dem i det konkrete. Og så skal de gerne give mening i forhold til det konkrete, så der er en sammenhæng mellem den konkrete oplevelse og den refleksion, det konkrete afføder.

En anden måde at lave en overgang på er ved at sammenfatte, hvad den personlige erindring eller oplevelse egentligt betyder, og her skal den gerne knyttes an til emnet, så det er tydeligt, hvordan det konkrete spiller ind i et emne.

Her er en række hjælpesætninger, der kan bruges i overgangene:
"Oplevelsen vidner netop om, hvor"

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

"Dette får mig til at tænke på"
"Af det kan man måske udlede"
"Det (konkrete) peger i retning af..."
"Min oplevelse af xxx kan sige noget om, hvorfor vi..."
"At jeg reagerede sådan kan måske fortælle os noget om, hvordan vores behov for..."
"Det får mig til at tænke på, at vi..."
"Lad os lige stoppe op her. Hvorfor overraskede det mig, at... (noget fra det konkrete). Kan det betyde at (op på det abstrakte)?"

Hvordan kommer jeg i gang?
En god indgangsvinkel er at få omskrevet opgaveformuleringen til sit eget sprog. På den måde får man et greb om, hvad emnet for den reflekterende artikel er. Det er vigtigt. Man skal sørge for at få givet sine bud på emnet og ikke ryge ud ad en tangent, som ikke er relateret til emnet.

Derefter er det en god idé at lave et mindmap over sine tanker om emnet. Hvilke veje kan man gå? Hvilke pointer har jeg om emnet på det abstrakte niveau? Stil dig selv en masse spørgsmål - hvad, hvorfor, hvordan, hvilke. Kom ind til kernen i vores kultur, i det at være menneske, ind i vores samfund. Tænk også i, hvordan emnet knytter sig til grundlæggende paradokser og modsætninger som kultur-natur, virkelighed-iscenesættelse, frihed-begrænsning, positive og negative konsekvenser. Tænk i dybden, udfordre dig selv og din evne til at reflektere. Desuden skal du undervejs også overveje, hvilken danskfaglig viden det er relevant at inddrage, og hvilke perspektiver den danskfaglige viden giver dine overvejelser. Brug eventuelt nedenstående model til at tænke.

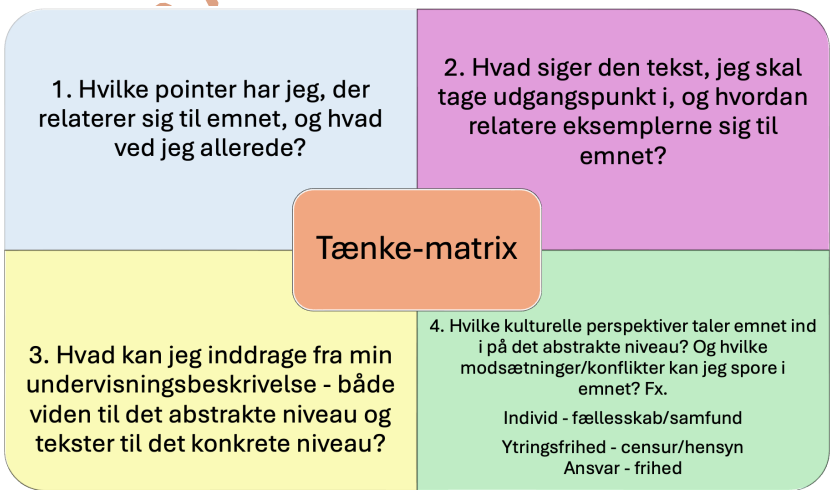

Copyright – Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Først efter den indledende brainstorm læser/ser du de tekster, der er knyttet til opgaven. Teksterne er valgt ud, fordi de på en eller anden måde er relevante for emnet, så du skal forholde dig til, hvilke perspektiver teksterne giver til emnet.

Hvordan er en reflekterende artikel struktureret?
Der findes netop ikke en fast formel for, hvordan man strukturerer en reflekterende artikel. Det er din undren og undersøgende tilgang til artiklen, som er i fokus. Og en tankeproces er sjældent struktureret. Men derfor er det fint alligevel at gøre sig nogle overvejelser over, hvordan din reflekterende artikel skal struktureres.

Indledningen fører ind i artiklens emne og gerne i kraft af en beskrivelse af en konkret situation. Indledningen kan afsluttes med et par spørgsmål, der peger ind i en emnet og lægger op til undren.
Indledningen skal åbne emnet for læseren, så læseren får en klar idé om, hvad der er på spil i emnet, og derfor skal indledningen knyttes stærkt til emnet.

Herefter følger brødteksten, hvor man bevæger sig fra det konkrete til det abstrakte i en flydende strøm af tekst. Der er ingen overskrifter, der styrer teksten, så derfor er det godt på forhånd at have gjort sig tanker om, hvilke pointer på det abstrakte niveau, man gerne vil nå omkring. Og som indeholder mest kød og kan udfoldes mest.

Din reflekterende artikel må meget gerne stritte på det abstrakte niveau, så du får undersøgt forskellige facetter af emnet. Ofte har den reflekterende artikel karakter af at være en erkendelsesproces, hvor man i sin skrift kommer ind i emnet og viser forskellige perspektiver og pointer knyttet til emnet. Både læseren, men også du som afsender må gerne undervejs i artiklen blive klogere. Så det er fint at give nogle bud på det abstrakte niveau i begyndelsen af sin artikel, som man så senere kommer frem til alligevel ikke holder, fordi man har fået nogle andre perspektiver på emnet.

Lav derfor gerne en disposition for din reflekterende artikel, hvor du får struktureret dine pointer på det abstrakte niveau, så du får et overblik over, hvor den reflekterende artikel skal bevæge sig hen.

Slut af med en afrunding, der får læseren til at tænke videre. Det kan være en enkelt sætning, som sætter en tanke i gang, fx et spørgsmål eller en skarp pointe.

Copyright Jan Aasbjerg Haugaard Petersen

Jan Aasbjerg Petersen: ”Reflekterende artikel” *Dansk i* gymnasiet, gymdansk.dk, 2026

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Afsnitsinddeling – layout og indhold

Et afsnit er en sammenhængende tekst, hvor indholdet handler 'om det samme'. Et afsnit indeholder én hovedpointe (en **nøglesætning**) og den undersøgelse, dokumentation, analyse eller andet, som udgør baggrunden for nøglesætning; belægget/belæggene for nøglesætningen.

Hvis emnet fastholdes, og der blot udfoldes noget lidt andet, som ikke er en helt ny vinkel eller et helt nyt emne, så kan man med fordel lave linjeskift med indryk. Et linjeskift med indryk markerer, at du nu bevæger dig videre i afsnittet, men du bevæger dig ikke over i noget helt nyt. Husk indryk ved et sådant linjeskift. Hvis du derimod skifter emne eller vinkel, skal der skrives et nyt afsnit, og fordi det er et nyt emne eller en ny vinkel, skal der være dobbelt linjeskift, så der bliver en linjes mellemrum imellem de to afsnit. Et nyt afsnit skal indledes med en ny afsnitsindleder og indeholder en ny nøglesætning.

Afsnitsindledere er sætninger, der indleder et afsnit og som netop ved at være indledere til et afsnit sætter rammerne for, hvad afsnittet handler om. Afsnitsindlederen er således det, der skal være med til at skabe en rød tråd i dit afsnit og er tæt koblet til afsnittets nøglesætning. Det er ved den indledende sætning, at afsnittets rammer sættes op. Derfor har den en afgørende betydning for, at læseren ved, hvad der kommer til at ske, og at læseren kan følge med i det, der kommer i det følgende. Nogle engelsklærere bruger ordet 'topic sentence' om afsnitsindledere.

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymda

Copyright Jan Aasbjerg Haugaard Petersen

Jan Aasbjerg Petersen: "Afsnitsinddeling – i layout og indhold" *Dansk i* gymnasiet, gymdansk.dk, 2026

Forbinderord

For at skabe sammenhæng mellem forskellige dele i din tekst og på den måde styrke sammenhængskraften kan du have stor gavn af at bruge *forbinderord*.

Forbinderord er ikke en særlig ordklasse som verber eller substantiver, men er forskellige ord, der kan anvendes til at skabe sammenhæng mellem sætninger eller mellem afsnit. Forbinderordene kan bruges til argumentation, uddybning, eksemplificering, logisk følge, modargumentation, foregribelse af modargumentation, konklusion m.m.

Her følger en række ord, der kan anvendes som forbinderord. Dette skal blot forstås som eksempler, og listen er blot givet for, at du kan finde nogle ord, du kan anvende nu og her, men der er langt flere muligheder for at skabe forbindelser end blot disse forbinderord. Det vigtige er, at du formår at knytte din tekst sammen, så der er en fremdrift og sammenhæng i din tekst.

Opsamlende, konkluderende

- sammenfattende kan man sige
- kort sagt
- det her handler altså grundlæggende om
- derfor

Eksemplificerende og forklarende

- for eksempel
- med andre ord
- dette kommer også til udtryk ved
- hermed mener jeg

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk

Udbygning af argumentation

- dette kan yderligere ses ved
- til dette kan det også tilføjes
- også følgende citat understreger dette
- yderligere, ydermere
- desuden
- noget lignende
- på samme måde

Logisk konsekvens

- derfor må
- fordi
- som et resultat af
- således

Modargument og modsigelse (og at tage højde for dette)

- på den anden side
- ikke desto mindre
- dog mener jeg
- til trods for det, mener jeg
- men

Rækkefølge

- for det første... for det andet
- endelig

Opdateret 15. februar 2018

Jan Aasbjerg Petersen: "Forbinderord" *Dansk i* gymnasiet, gymdansk.dk, 2026

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

DHO'en – en introduktion

DHO står for Dansk og Historie Opgave og er en opgave, der skal skrives i dansk og historie sammen. Det er på den måde en tværfaglig opgave, og formålet er blandt andet at give mulighed for en refleksion over fagenes forskelligheder, og hvordan de to fag arbejder videnskabeligt.

Et andet formål er at træne en akademisk opgave, og DHO'en er første gang du møder krav til formalia, som svarer til de krav, der er til videnskabelige artikler, specialer på universitetet og ph.d.-afhandlinger. DHO handler altså også om at overholde nogle krav til videnskabelig behandling af et emne.

DHO'en er typisk bygget op efter følgende struktur

- Indledning
- Redegørelse
- Analyse
- Diskussion
- Konklusion

Det er en struktur, som også vil gå igen i SRO og SRP'en, selvom der selvfølgelig kan være variationer, og så afhænger det også af de fag, som indgår i en tværfaglig opgave. Men hvis danskfaget er involveret, er det typisk den struktur, du vil møde. I det følgende vil strukturen ovenfor blive udfoldet nærmere og være knyttet til DHO'en.

Indledning

I indledningen fører man læseren hen til emnet. Her har du mulighed for selvstændigt at give en indledende vinkel på emnet. Det kan være, hvorfor emnet er aktuelt og relevant også i dag,

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk

eller hvad der er særligt interessant ved emnet, fx en interessant konflikt.

Indledningen lægger ofte ud med noget aktuelt eller interessant, som kan kobles til emnet. Skal man skrive DHO om 2. verdenskrig, kan man lægge ud med, at vi om aftenen den 4. maj tænder lys i vinduerne. Eller at Dronning Margrethe netop har haft fødselsdag, og at hun faktisk er født i samme uge, som Danmark blev besat af Tyskland.
Indledningen skal sætte en krog i læseren og hive læseren ind i din opgave, så der skal være noget interessant ved din indledning, som gør det vedkommende for læseren at læse din opgave. I indledningen skal du således ikke være faglig endnu. Du skal ikke redegøre eller på anden måde nødvendigvis forholde dig til en faglig viden, men du skal gøre læseren interesseret. Du skal altså skabe noget opmærksomhed.
Indledningen afsluttes med, at du med egne ord gengiver din opgaveformulering. "I denne opgave vil jeg først redegøre for.... Herefter vil jeg analysere.... for at kunne forholde mig til.... Endelig vil jeg diskutere, hvorfor...."

Redegørelsen

I redegørelsen skal du objektivt forholde dig til den viden om emnet, som allerede er etableret i bøger, tidsskrifter, onlinemagasiner eller andet. En redegørelse bygger derfor typisk på flere forskellige fremstillinger om emnet, som du så skal forholde dig til. Og ud fra de forskellige fremstillinger skal du lave en samlet redegørelse. En redegørelse er objektiv, og det betyder, at du skal udelade din egen subjektive mening om emnet og udelade vurderinger af, om den enkelte fremstilling forklarer emnet bedre end andre. Der er derfor ikke noget 'jeg' i din redegørelse. Du skal lægge en vinkel ind i din redegørelse, idet du skal redegøre for noget særligt. Det betyder, at du skal samle en viden om emnet sammen. En redegørelse er oftest knyttet til historiefaget, men den kan også indeholde baggrundsviden fra danskfaget. Typisk er en redegørelse i en DHO 1 til 1½ side, men spørg din lærer.

Den gode redegørelse er karakteriseret ved
- at være vinklet
- at hente viden fra forskellige fremstillinger
- at gengive andre fremstillinger objektivt

Analyse og fortolkning

Med analyse og fortolkning kommer danskfaget oftest for alvor i gang. Her skal du vise, at du mestrer den danskfaglige analyse på skrift. Analyse og fortolkningen er din skriftlige dokumentation af det analytiske og metodiske arbejde, du har foretaget frem mod en fastlæggelse af tekstens udsagn. Og en tekst kan både være en tale, et digt, en reklame eller andet.

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

Teksten er altså helt central for din analyse og fortolkning. Du skal overbevise din læser om, at din analyse og fortolkning er rigtig, og derfor undgår i det så høj grad som muligt at anvende 'jeg' i din analyse. Det er teksten selv, der etablerer udsagnet, og du skal ikke forholde dig til, om det er rigtigt eller om reklamen har ret. I analyse og fortolkningen forholder du dig videnskabeligt metodisk til teksten og udelader dine subjektive holdninger om teksten.

Til at dokumentere dit arbejde frem mod udsagnet er det vigtigt, at du anvender citater og analyser af citaterne. Det er nemlig den grundige metodiske gennemgang af en tekst helt ned i dens sproglige detaljer, der er kendetegnet for meget af det danskfaglige analytiske arbejde. Og det er det, du skal vise i din opgave.

Analyseafsnittet i den danskfaglige del af DHO'en er typisk struktureret efter følgende overordnede skabelon:

- præsentation af teksten
- præsentation af tekstens ydre komposition og tekstens tematik eller grundlæggende konflikt
- en række afsnit, hvor du viser dit metodiske analytiske arbejde med teksten. Oftest tre eller fire afsnit, men det afhænger af teksten. Hvert afsnit er centreret omkring én central pointe
- et afsluttende afsnit, hvor udsagnet fastlægges. Udsagnet består særligt af pointerne af de enkelte afsnit, men kan også indeholde mere.

Det enkelte analyseafsnit er typisk struktureret om en CAP-model. Det betyder, at hvert afsnit indeholder.

citat

analyse

pointe

Citatet sikrer, at du holder dig tekstnært til teksten. Analysen er din faglige behandling af citatet, og her knytter du gerne begreber på dit analytiske arbejde med citatet og identificerer nogle mønstre. Pointen er den tolkning, som din analyse peger i retning af. Og flere citater og analyser af dem skal gerne pege på den sammen pointe, for det er derved, at vi kan identificere den centrale pointe for teksten: Jo mere, der understreger pointen, jo bedre

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk

understøttet er pointen. Du skal ikke tage alle de citater med, som kan understøtte pointen, men de citater der bedst udfolder pointen.

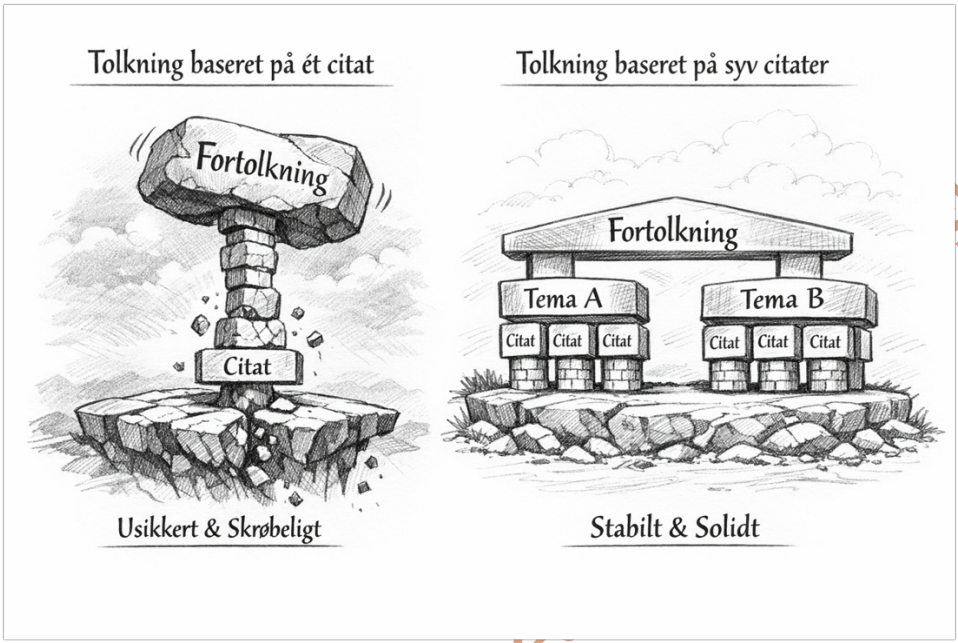

Det enkelte analyseafsnit har typisk følgende struktur. Her med inddragelse af tre citater. Man kan forestille sig både færre og flere citater.

Afsnitsindleder: Her leder du læseren på sporet af den pointe, du ønsker at komme frem til med afsnittet.

Citat

Analyse af citatet

Pointe (fortolkning af analysen)

Link til næste citat

Citat

Analyse af citat

Pointe (fortolkning af analysen)

Link til næste citat

Citat

Copyright - Jan Aasbjerg Pe sk.dk

Analyse

Samlet pointe (fortolkning) for afsnittet. Denne pointe skal bygge på og inddrage de tidligere pointer, du er kommet frem til i dit afsnit.

Det gode analyseafsnit
- Analyserne peger frem mod den endelige tolkning af teksten: tekstens udsagn
- Indeholder en række citater (kan være screen dumps, hvis det er film), som behandles med analyse, hvor danskfaglige begreber inddrages i det analytiske arbejde
- Er ikke strukturet efter tekstens kronologi eller tager udgangspunkt i begreber, men tager udgangspunkt i at dokumentere pointer

Diskussionen

I en diskussion sætter du forskellige vinkler eller opfattelser op mod hinanden, og der kan være plads til, at du gør det klart, hvilken vinkel eller opfattelse, der er mest sandsynlig eller er bedst til at forklare emnet. Igen tager du udgangspunkt i noget fagligt på en måde, så det ikke er dig selv, der diskuterer. På den måde er diskussionen netop ikke en debat. Som med redegørelsen tager du fat i andres opfattelser og fremstillinger, men i modsætning til redegørelsen skal du i diskussionen forholde dig til, om de forklarer det, der er emnet for diskussionen. I modsætning til redegørelsen hæver du dig så at sige over fremstillingerne og trækker det ud af dem, som kan bruges til diskussionen, men du forholder dig også til, om de kan forklare emnet, som du skal udfolde i diskussionen. Du vurderer dem, hvilket du netop ikke eksplicit gør med analysen.

Konklusionen

Her skriver du de centrale pointer fra din redegørelse, din analyse (for den danskfaglige analyse er det udsagnet) og fra diskussionen sammen til en konklusion. Har din opgaveformulering et overordnet spørgsmål, er det i konklusionen, at de besvarer det.

Den gode konklusion

indeholder pointer fra alle de tidligere hovedafsnit; redegørelse, analyse og diskussionen

svarer på det overordnede spørgsmål for opgaven (hvis der er et sådant).

Jan Aasbjerg Petersen: "DHO'en – en introduktion" *Dansk i* gymnasiet, gymdansk.dk, 2026

Copyright - Jan Aasbjerg Petersen - gymdansk.dk